

Rada
Európskej únie

V Bruseli 22. decembra 2022
(OR. en)

15202/22

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0393 (NLE)**

**ENER 631
ENV 1204
COMPET 950
TRANS 740
CONSOM 309
IND 504
ECOFIN 1234
FISC 237**

LEGISLATÍVNE AKTY A INÉ PRÁVNE AKTY

Predmet: NARIADENIE RADY, ktorým sa zavádza mechanizmus korekcie trhu na ochranu občanov Únie a hospodárstva pred nadmerne vysokými cenami

NARIADENIE RADY (EÚ) 2022/...

Z ...,

**ktorým sa zavádza mechanizmus korekcie trhu na ochranu občanov Únie a hospodárstva
pred nadmerne vysokými cenami**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 122 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskej centrálnej banky¹,

¹ Stanovisko z 2. decembra 2022 (zatiaľ neuvverejnené v úradnom vestníku).

keďže:

- (1) Nevyprovokovaná a bezdôvodná útočná vojna Ruskej federácie (ďalej len „Rusko“) voči Ukrajine a bezprecedentné zníženie dodávok zemného plynu z Ruska do členských štátov ohrozujú bezpečnosť dodávok energie pre Úniu a členské štáty. Zneužívanie dodávok plynu ako zbrane a manipulácia trhov Ruskom prostredníctvom úmyselného prerušovania tokov plynu zároveň viedli k abnormálnemu nárastu cien energie v Únii. K zvyšovaniu cien a ich volatilitate prispela aj zmena dodávateľských trás, ktorá viedla k preťaženiu európskej plynárenskej infraštruktúry, potreba nájsť alternatívne zdroje dodávok plynu, ako aj systémy tvorby cien, ktoré nie sú prispôsobené situácii otrasov na strane dodávok. Vyššie ceny zemného plynu ohrozujú hospodárstvo Únie trvalo vysokou infláciou spôsobenou vyššími cenami elektrickej energie, oslabujú kúpnu silu spotrebiteľov, zvyšujú výrobné náklady, najmä v energeticky náročných priemyselných odvetviach, a vážne ohrozujú bezpečnosť dodávok.

- (2) V roku 2022 boli ceny zemného plynu výnimočne nestabilné, pričom niektoré referenčné hodnoty dosiahli v auguste 2022 historické maximá. Mimoriadna úroveň cien zemného plynu zaznamenaná v auguste 2022 bola výsledkom viacerých faktorov vrátane tesnej rovnováhy medzi ponukou a dopytom v súvislosti s dopĺňaním zásobníkov a znižovaním tokov plynovodov, obáv z ďalšieho prerušenia dodávok a manipulácie trhu zo strany Ruska a rovnako tak aj mechanizmu tvorby cien, ktorý nebol prispôsobený takýmto extrémnym posunom dopytu a ponuky a ktorý toto nadmerné zvyšovanie cien ešte viac zintenzívnil. Zatiaľ čo v predchádzajúcom desaťročí sa ceny pohybovali v rozpätí od 5 EUR/MWh do 35 EUR/MWh, európske ceny zemného plynu dosiahli úrovne, ktoré boli o 1000 % vyššie ako priemerné ceny kedykoľvek predtým v Únii. Ceny termínovaných zmlúv na plyn v holandskom uzle Title Transfer Facility (ďalej len „TTF“) (3-mesačné/štvrtročné produkty), s ktorými sa obchoduje na burze ICE Endex¹ dosiahli hodnotu takmer 350 EUR/MWh, pričom na dennom trhu TTF s plynom na Európskej energetickej burze sa obchodovalo za cenu 316 EUR/MWh. Nikdy predtým sa ceny plynu nedostali na úroveň, aké sme videli v auguste 2022.

¹ ICE Endex je jednou z hlavných energetických búrz v Európe. V prípade plynu poskytuje regulované obchodovanie s futures a opiami pre holandský obchodný uzol TTF.

- (3) Po poškodení plynovodu Nord Stream 1 v septembri 2022, ktoré spôsobila pravdepodobne sabotáž, sa nepredpokladá, že by sa dodávky plynu z Ruska do Únie mohli v blízkej budúcnosti obnoviť na predvojnovú úroveň. Európski spotrebitelia a podniky sú naďalej vystavení zjavnému riziku ďalších potenciálnych prípadov skokového rastu cien plynu ohrozujúceho chod hospodárstva. Nepredvídateľné udalosti, ako sú nehody, sabotáž plynovodov, ktoré narúšajú dodávky plynu do Európy alebo dramaticky zvyšujú dopyt, môžu ohroziť bezpečnosť dodávok. Napätie na trhu vyvolané strachom z náhleho nedostatku budú pravdepodobne pretrvávať i po tejto zime a aj v budúcom roku, pretože prispôsobenie sa prudkému výkyvu dodávok a vytvorenie nových dodávateľských vzťahov a infraštruktúry zrejme potrvá jeden alebo viac rokov.
- (4) Hoci deriváty súvisiace s inými virtuálnymi obchodnými bodmi (ďalej len „VTP“) existujú, uzol TTF v Holandsku sa bežne považuje za „štandardný“ zástupný ukazovateľ cien pre európsky trh s plynom. Dôvodom je jeho typicky vysoká likvidita, ktorá je spôsobená viacerými faktormi – okrem iného aj geografickou polohou, čo umožnilo uzlu TTF v období pred vojnou prijímať zemný plyn z viacerých zdrojov vrátane značného objemu z Ruska. TTF ako taký sa vo veľkej miere využíva ako referenčná cena vo vzorcoch oceňovania týkajúcich sa zmlúv o dodávkach plynu a aj ako cenový základ v hedžingových alebo derivátových operáciách v celej Únii vrátane uzlov, ktoré nie sú priamo spojené s TTF. Podľa trhových údajov pripadalo na uzol TTF v prvých ôsmich mesiacoch roka 2022 približne 80 % zemného plynu, s ktorým sa obchodovalo v Únii a v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska (ďalej len „Spojené kráľovstvo“).

- (5) Rozvratné zmeny na trhoch s energiou v Únii od februára 2022 však mali vplyv aj na fungovanie a efektivitu tradičných mechanizmov tvorby cien na veľkoobchodnom trhu s plynom, najmä pokiaľ ide o referenčnú hodnotu TTF. Zatiaľ čo TTF bol v minulosti dobrým zástupným ukazovateľom cien plynu v iných regiónoch Európy, od apríla 2022 sa oddelil od cien v iných uzloch a obchodných miestach v Európe, ako aj od odhadov cien dovozu skvapalneného zemného plynu (ďalej len „LNG“), ktoré vykonali agentúry poskytujúce informácie o cenách. Dôvodom je najmä to, že plynárenská sústava severozápadnej Európy má osobitné infraštruktúrne obmedzenia, pokiaľ ide o prepravu plynovodmi (smer západ – východ), ako aj kapacitu spätného splyňovania LNG. Tieto obmedzenia sa čiastočne podpísali pod všeobecný nárast cien plynu od začiatku krízy v Európe po tom, čo Rusko začalo zneužívať energiu ako zbraň. Mimoriadne vysoké rozpätie medzi TTF a inými regionálnymi uzlami v auguste 2022 naznačuje, že za súčasných špecifických trhových podmienok nemusí byť uzol TTF dobrým zástupným ukazovateľom situácie na trhu v regiónoch mimo severozápadnej Európy, kde musia trhy riešiť problém s obmedzeniami v oblasti infraštruktúry. Počas prípadov náhleho nedostatku na trhu severozápadnej Európy môžu mať iné regionálne trhy mimo severozápadnej Európy priaznivejšie trhové podmienky, takže sú indexáciou zmlúv na TTF neprimerane ovplyvňované. Zatiaľ čo TTF stále plní svoj cieľ, ktorým je vyvažovanie ponuky a dopytu v severozápadnej Európe, je potrebné prijať opatrenia na obmedzenie vplyvu akýchkoľvek náhlych mimoriadnych prípadov nadmerne vysokých cien TTF na iných regionálnych trhoch v Únii. Nedostatky v tvorbe cien môžu v menšom rozsahu existovať aj v iných uzloch.

- (6) Na riešenie problémov so súčasnými mechanizmami tvorby cien sú k dispozícii rôzne opatrenia. Jednou z možností pre európske podniky postihnuté súčasnými narušeniami trhu a nedostatkami v systéme tvorby cien je vyrokovanie nových podmienok v rámci existujúcich zmlúv založených na TTF. Keďže cenové referencie spojené s termínovanými zmluvami na plyn v TTF už nie sú také významné ako v minulosti a nemusia nevyhnutne reprezentovať situáciu na trhu s plynom mimo severozápadnej Európy, niektorí kupujúci by sa mohli snažiť vyriešiť súčasné problémy s tvorbou cien a referenčnou hodnotou TTF formou vyrokovania nových podmienok so svojimi zmluvnými partnermi, a to buď podľa explicitných podmienok zmluvy, alebo podľa všeobecných zásad zmluvného práva.
- (7) V rovnakom duchu môžu dovážajúce spoločnosti alebo členské štáty konajúce v ich mene spolupracovať s medzinárodnými partnermi na tom, aby vyrokovali nové podmienky existujúcich zmlúv o dodávkach alebo sa v ich rámci dohodli na cenových vzorcoch lepšie prispôbelených súčasnej nestabilnej situácii. Možnosťou, ako znížiť ceny dovážanej energie, je koordinované obstarávanie cez IT nástroj vytvorený podľa nariadenia Rady (EÚ) 2022/...¹⁺, čím sa následne zníži potreba intervencie na trhu.

¹ Nariadenie Rady (EÚ) 2022/... z ... o posilnení solidarity prostredníctvom lepšej koordinácie nákupu plynu, spoľahlivých referenčných cien a cezhraničnej výmeny plynu (Ú. v. EÚ L ...).

⁺ Ú. v.: vložte, prosím, do textu číslo nariadenia nachádzajúceho sa v dokumente ST 14065/22 INIT a doplňte príslušnú poznámku pod čiarou.

- (8) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ¹ už okrem toho zahŕňa určité záruky na obmedzenie prípadov extrémnej volatility – vyžaduje napríklad, aby regulované trhy vymedzené v článku 4 ods. 1 bode 21 uvedenej smernice mali tzv. krátkodobé „prerušenie obchodovania“, ktorým sa obmedzia extrémne zvyšovanie cien na určité hodiny. Dočasný vnútrodenný nástroj na riadenie nadmernej volatility na trhoch s energetickými derivátmi zavedený nariadením (EÚ) 2022/...⁺ prispieva k obmedzeniu extrémnej volatility cien na trhoch s energetickými derivátmi v rámci jedného dňa. Tieto mechanizmy však fungujú len z krátkodobého hľadiska a ich cieľom nie je zabrániť tomu, aby trhové ceny dosiahli nadmernú úroveň.
- (9) Ďalším dôležitým prvkom pri riešení problému extrémnych cien je zníženie dopytu. Zníženie dopytu po plyne a elektrickej energii môže mať na trhové ceny tlmiaci účinok, a preto môže prispieť k zmierneniu problémov s mimoriadne vysokými cenami plynu. V tomto nariadení by sa preto malo v súlade so závermi Európskej rady z 20.-21. októbra 2022 zabezpečiť, aby aktivácia mechanizmu zriadeného týmto nariadením, nevedla k celkovému zvýšenému spotreby plynu.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ (Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, s. 349).

⁺ Ú. v.: vložte, prosím, do textu číslo nariadenia nachádzajúceho sa v dokumente ST 14065/22 INIT.

- (10) V lete 2022 prispelo k zvýšeniu referenčných cien, a najmä cien TTF úsilie štátom dotovaných subjektov o nákup plynu na uskladnenie bez ohľadu na vplyv nekoordinovaného nákupu na ceny. Preto je v náležitých prípadoch dôležitá lepšia koordinácia medzi členskými štátmi, ktoré využívajú štátom financované subjekty na nákup plynu s cieľom naplniť podzemné zásobníky plynu, aby sa v budúcnosti zabránilo extrémnym cenovým vrcholom. Využívanie mechanizmu spoločného nákupu zriadeného nariadením (EÚ) 2022/...⁺ môže v tejto súvislosti zohrávať dôležitú úlohu pri obmedzovaní prípadov nadmerne vysokých cien plynu.
- (11) Hoci už existujú opatrenia na riešenie niektorých aspektov spôsobujúcich problémy s tvorbou cien na trhoch s plynom, tieto existujúce opatrenia nezaručujú okamžité a dostatočne jasné riešenie súčasných problémov.
- (12) Preto je pre transakcie so zemným plynom na hlavných trhoch s derivátmi TTF a derivátmi spojenými s inými VTP s plnením o jeden mesiac až jeden rok potrebné zaviesť s okamžitou účinnosťou dočasný mechanizmus korekcie trhu ako nástroj proti prípadom nadmerne vysokých cien plynu.

⁺ Ú. v.: vložte, prosím, do textu číslo nariadenia nachádzajúceho sa v dokumente ST 14065/22 INIT.

- (13) V svojich záveroch z 20.-21. októbra 2022 Európska rada vyzvala Komisiu, aby naliehavo predložila návrh na dočasné dynamické cenové pásmo pre transakcie so zemným plynom s cieľom obmedziť prípady nadmerne vysokých cien plynu, pričom sa zohľadnia záruky uvedené v článku 23 ods. 2 návrhu Komisie na nariadenie (EÚ) 2022/...⁺.
- (14) Pri navrhovaní mechanizmu korekcie trhu by sa mali na jednej strane zohľadniť nasledujúce záruky a na druhej strane by sa mali použiť tak, aby sa zaručilo, že možná aktivácia mechanizmu korekcie trhu bude ukončená, ak už nebudú platiť podmienky odôvodňujúce jeho aktiváciu alebo ak dôjde k neúmyselnému narušeniu trhu: aktivácia mechanizmu korekcie trhu by sa mala uplatňovať na transakcie so zemným plynom vo virtuálnom obchodnom uzle TTF, ktorý prevádzkuje Gasunie Transport Services B.V.; iné uzly na obchodovanie s plynom v Únii môžu byť s korigovanou spotovou cenou TTF prepojené prostredníctvom dynamického cenového pásma; nemali by ním byť dotknuté mimoburzové obchody s plynom, nemal by ohroziť bezpečnosť dodávok plynu do Únie, nemal by závisieť od pokroku dosiahnutého pri plnení cieľa úspor plynu, nemal by viesť k celkovému zvýšeniu spotreby plynu, mal by byť vypracovaný tak, aby nebránil trhovým tokom plynu v rámci Únie, nemal by ovplyvňovať stabilitu a riadne fungovanie trhov s energetickými derivátmi a mal by brať do úvahy trhové ceny plynu na rôznych organizovaných trhoch v celej Únii.

⁺ Ú. v.: vložte, prosím, do textu číslo nariadenia nachádzajúceho sa v dokumente ST 14065/22 INIT.

- (15) Mechanizmus korekcie trhu by mal byť navrhnutý, aby spĺňal dve základné kritériá: a to slúžiť ako účinný nástroj proti prípadom mimoriadne vysokých cien plynu a byť aktivovaný iba vtedy, ak ceny dosiahnu v porovnaní s globálnymi tržmi mimoriadne úrovne, aby sa zabránilo výrazným narušeniam trhu a prerušeniu zmlúv o dodávkach, čo by mohlo viesť k vážnym rizikám v oblasti bezpečnosti dodávok.
- (16) Intervencia prostredníctvom mechanizmu korekcie trhu by sa mala obmedziť len na riešenie tých najdôležitejších nedostatkov v systéme tvorby cien. Jednoznačne najpoužívanejšou referenčnou hodnotou v zmluvách o dodávkach plynu v celej Únii je zúčtovacia cena derivátov TTF s plnením o mesiac, po ktorej nasleduje plnenie o dva mesiace a o jeden rok. Presun obchodovania na deriváty spojené s inými VTP však môže viesť k narušeniu energetických alebo finančných trhov Únie, napríklad prostredníctvom arbitráže účastníkov trhu medzi korigovanými a nekorigovanými derivátmi, a to na úkor spotrebiteľov. Deriváty spojené so všetkými VTP v Únii by sa preto v zásade mali zahrnúť do mechanizmu korekcie trhu. Uplatňovanie mechanizmu korekcie trhu na deriváty spojené s inými VTP ako TTF je však zložité a vyžaduje si dodatočnú technickú prípravu. Vzhľadom na naliehavú potrebu zaviesť mechanizmus korekcie trhu pre najdôležitejší derivát, TTF derivát, by Komisia mala mať právomoc vymedziť prostredníctvom vykonávacieho aktu technické podrobnosti uplatňovania mechanizmu korekcie trhu na deriváty spojené s inými VTP a výber derivátov spojených s inými VTP, ktoré možno vylúčiť na základe vopred vymedzených kritérií.

- (17) Stanovenie mechanizmu korekcie trhu by malo vyslať trhu jasný signál, že Únia nebude akceptovať nadmerne vysoké ceny, ktoré vyplývajú z nedokonalkej tvorby cien. Malo by zároveň poskytnúť účastníkom trhu istotu, pokiaľ ide o spoľahlivé limity pre obchodovanie s plynom, a mohlo by viesť k významným hospodárskym úsporám pre podniky i domácnosti, ktoré už nebudú vystavené prípadom nadmerne vysokých cien energie.
- (18) Týmto mechanizmom korekcie trhu by sa mal zaviesť dynamický bezpečnostný strop pre cenu derivátov s plnením o jeden mesiac až jeden rok. Uvedený dynamický bezpečnostný strop by sa mal aktivovať vtedy, ak cena derivátov dosiahne vopred stanovenú úroveň a ak zvýšenie cien nezodpovedá podobnému zvýšeniu na regionálnej alebo svetovej trhovej úrovni.

- (19) Dynamický bezpečnostný strop by preto mal zabezpečiť, aby sa neakceptovali obchodné príkazy, ktoré by boli výrazne vyššie ako ceny LNG v iných regiónoch sveta. Na určenie referenčnej ceny odrážajúcej celosvetové cenové trendy LNG by sa mali použiť vhodné referenčné hodnoty. Referenčná cena by mala vychádzať z odhadov cien LNG, ktoré zastupujú európske trhové podmienky, a vzhľadom na osobitný význam Spojeného kráľovstva a Ázie ako konkurentov na svetovom trhu s LNG by mala vychádzať aj z vhodnej referenčnej hodnoty pre regióny Spojeného kráľovstva a Ázie. Na rozdiel od potrubného plynu sa s LNG obchoduje na celosvetovom trhu. Ceny LNG preto lepšie odrážajú vývoj cien plynu na celosvetovej úrovni a môžu slúžiť ako referenčná hodnota na odhad toho, či sa cenové úrovne v kontinentálnych uzloch abnormálne líšia od medzinárodných cien.

(20) Zohľadnená vzorka cien LNG by mala byť dostatočne široká, aby bola informatívna aj v prípade, že konkrétna cena LNG nemá byť v daný deň nemala k dispozícii. S cieľom vytvoriť reprezentatívny kôš európskych a medzinárodných cien a s cieľom zabezpečiť, aby subjekty poskytujúce informácie o cenách podliehali príslušnej regulácii Únie, by odhady cien mali vyberať agentúry poskytujúce informácie, ktoré sú uvedené v registri správco a referenčných hodnôt zriadenom nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1011¹. Keďže včasné informácie sú kľúčové pre dynamický mechanizmus korekcie trhu, mali by sa zohľadňovať len informácie o cenách od subjektov, ktoré poskytujú informácie týkajúce sa dňa uverejnenia. S cieľom umožniť Agentúre Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky, zriadenej nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/942² (ďalej len „agentúra ACER“) vykonávať jej povinnosti dohľadu nad trhom podľa tohto nariadenia a včas vypočítať referenčnú cenu je potrebné uložiť agentúram poskytujúcim informácie, ktoré uverejňujú odhady cien, povinnosť poskytnúť agentúre ACER tieto odhady do 21.00 hod SEČ za predpokladu, že sú k dispozícii, aby agentúra ACER mohla uverejniť referenčnú cenu do konca dňa. Hoci sa takéto oznamovacie povinnosti týkajú len existujúcich údajov a nepredstavujú pre agentúry poskytujúce informácie významné dodatočné zaťaženie a často sa vyskytujú v oblasti regulácie trhu s energiou a finančného trhu, agentúra ACER by mala zabezpečiť dôverné zaobchádzanie so získanými informáciami, chrániť všetky práva duševného vlastníctva súvisiace s informáciami a používať tieto informácie výlučne na regulačné účely. Agentúra ACER by mala mať možnosť vydať usmernenia týkajúce sa formátu, v ktorom sa majú príslušné údaje poskytovať.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1011 z 8. júna 2016 o indexoch používaných ako referenčné hodnoty vo finančných nástrojoch a finančných zmluvách alebo na meranie výkonnosti investičných fondov, ktorým sa menia smernice 2008/48/ES a 2014/17/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 596/2014 (Ú. v. EÚ L 171, 29.6.2016, s. 1).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/942 z 5. júna 2019, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 22).

- (21) Vzhľadom na ich vysokú likviditu je vhodné zahrnúť aj deriváty s plnením v nasledujúcom mesiaci súvisiace s národným vyrovnávacím bodom Spojeného kráľovstva (ďalej len „NBP“). Denný odhad cien, ktorý vykonáva agentúra ACER podľa nariadenia (EÚ) 2022/...⁺, by mal byť súčasťou koša odhadov cien LNG.
- (22) Hoci referenčné hodnoty zohľadnené pre referenčnú cenu sú dobrým zástupným ukazovateľom globálnych cenových trendov LNG, nemôžu jednoducho nahradiť ceny derivátov. Dôvodom je najmä to, že referenčná cena odráža ceny na iných miestach ako TTF a iných VTP v Únii. Nezohľadňujú napríklad náklady súvisiace s možným preťažením infraštruktúry pri presune plynu z terminálu LNG do miesta, kde sa nachádza uzol TTF. Ceny TTF sú preto zvyčajne vyššie ako ceny zohľadnené pri referenčnej cene. Rozdiel predstavoval v období od júna do augusta 2022 v priemere približne 35 EUR/MWh. Okrem toho je pre bezpečnosť dodávok mimoriadne dôležité, aby sa korigovaná cena derivátov TTF stanovila na dostatočne vysokej úrovni na to, aby prilákala dovoz LNG z iných regiónov sveta. Zábezpeka dodávok by sa mala preto pri výpočte korigovanej ceny derivátov TTF zvýšiť referenčná cena o prirážku. Vzorec pre bezpečnostný strop by mal byť plne dynamický, založený na dynamicky sa vyvíjajúcom koši cien odrážajúcom ceny na svetovom trhu a mal by slúžiť na to, aby sa na určitej bezpečnostnej rezerve zaistila bezpečnosť dodávok. Dynamický bezpečnostný strop sa môže každý deň meniť v závislosti od vývoja globálnych cien obsiahnutých v koši.

⁺ Ú. v.: vložte, prosím, do textu číslo nariadenia nachádzajúceho sa v dokumente ST 14065/22 INIT.

- (23) Bezpečnostný strop by nemal byť statický. Bezpečnostný strop by sa mal upravovať dynamicky a denne. Zverejnenie dennej zúčtovacej ceny umožňuje, aby strop dynamickej bezpečnosti zostal v súlade s vývojom na trhu s LNG, zachoval sa proces tvorby cien na burzách a zmiernili sa možné vplyvy na riadne fungovanie trhov s derivátmi. Dynamická koncepcia bezpečnostného stropu takisto zníži riziká pre centrálnu protistranu a obmedzí vplyv na účastníkov termínových trhov, ako sú zúčtovací členovia a ich klienti. Strop dynamickej bezpečnosti by nemal korigovať trhové ceny pod určitú hranicu.
- (24) S cieľom predísť riziku, že dynamický ponukový limit na cenu derivátov s plnením o jeden mesiac až jeden rok povedie k nezákonnému kolúznemu správaniu medzi dodávateľmi alebo obchodníkmi so zemným plynom, by mali finančné regulačné orgány, Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „ACER“) a orgány na ochranu hospodárskej súťaže počas obdobia, keď je mechanizmus korekcie trhu aktivovaný, obzvlášť pozorne sledovať trhy s derivátmi plynu a energie.
- (25) Mechanizmus korekcie trhu by mal mať dočasný charakter a mal by sa aktivovať len na obmedzenie prípadov náhlych výnimočne vysokých cien zemného plynu, ktoré zároveň nesúvisia s cenami na iných burzách plynu. Na tento účel by sa mali splniť dve kumulatívne podmienky fungovania mechanizmu korekcie trhu.

- (26) Mechanizmus korekcie trhu by sa mal aktivovať len vtedy, keď zúčtovacie ceny derivátov TTF s plnením v nasledujúci mesiac dosiahnu vopred stanovenú výnimočne vysokú úroveň, aby sa zabezpečilo, že mechanizmus korekcie trhu koriguje nedostatky trhu a výrazne nezasahuje do dopytu a ponuky a do normálneho stanovovania cien. Ak by bezpečnostný strop nebol stanovený na dostatočne vysokej úrovni, mohol by účastníkom trhu brániť v tom, aby účinne zaistovali svoje riziká, keďže by mohlo dôjsť k narušeniu tvorby spoľahlivých cien produktov s dátumom dodania v budúcnosti a fungovania trhov s derivátmi. Ak by sa mechanizmus korekcie trhu spustil s cieľom umelo znížiť ceny, a nie napraviť nesprávne fungovanie trhu, malo by to vážny negatívny vplyv na účastníkov trhu vrátane energetických firiem, ktoré by mohli mať ťažkosti pri plnení výziev na dozabezpečenie a s likviditou, čo by mohlo viesť k platobnej neschopnosti. Niektorým účastníkom trhu (najmä menším) to môže zabrániť v zaistovaní ich pozícií, čo ešte viac zhorší volatilitu na spotových trhoch a môže viesť k vyšším prudkým nárastom cien. Vzhľadom na významný objem obchodovania by takýto vývoj predstavoval zjavné riziko pre hospodárstvo, čomu chce mechanizmus korekcie trhu zabrániť. Skúsenosťami z minulosti, napríklad pri výnimočnom zvýšení cien v auguste 2022, by sa preto malo riadiť aj vymedzenie cenových úrovní, pri ktorých by sa mal mechanizmus korekcie trhu aktivovať. Z dostupných údajov vyplýva, že v auguste 2022 dosiahli ceny derivátov TTF s plnením v nasledujúcom mesiaci úrovne nad 180 EUR/MWh. Cieľom mechanizmu korekcie trhu by malo byť zabránenie takým mimoriadne vysokým cenám, aké boli v auguste 2022.

- (27) Okrem toho by sa mal mechanizmus korekcie trhu aktivovať len vtedy, ak ceny v TTF dosiahnu úroveň, ktoré sú v porovnaní s cenami LNG, ktoré odrážajú trendy na svetových trhoch, výrazne a neobvykle vysoké. Ak sa ceny na svetových trhoch zvýšia rovnakým tempom a na rovnakej úrovni ako ceny v TTF, aktivácia mechanizmu korekcie trhu by mohla brániť nákupu dodávok na svetových trhoch, čo by mohlo viesť k rizikám v oblasti bezpečnosti dodávok. Mechanizmus korekcie trhu by sa preto mal aktivovať len v situáciách, keď sú ceny v TTF výrazne a už dlhodobejšie vyššie ako ceny na svetových trhoch. Podobne, ak by sa rozdiel oproti cenám v TTF znížil alebo zanikol, mechanizmus korekcie trhu by sa mal deaktivovať, aby sa zabránilo akýmkoľvek rizikám v oblasti bezpečnosti dodávok.

(28) Na zabezpečenie plnej zlučiteľnosti s nariadením Rady (EÚ) 2022/1369¹ a cieľmi zníženia dopytu stanovenými v uvedenom nariadení by mala mať Komisia možnosť aktiváciu mechanizmu korekcie trhu pozastaviť, ak negatívne ovplyvňuje pokrok dosiahnutý pri plnení cieľov dobrovoľného zníženia dopytu podľa nariadenia (EÚ) 2022/1369 alebo ak vedie k celkovému zvýšeniu spotreby plynu o 15 % za jeden mesiac alebo 10 % za dva po sebe nasledujúce mesiace v porovnaní s príslušnou priemernou spotrebou počas porovnateľných mesiacov v predchádzajúcich rokoch. S cieľom riešiť regionálne alebo celoúniijné výkyvy spôsobené sezónnosťou, zmenami počasia a inými faktormi, ako je kríza spôsobená ochorením COVID-19, by sa spotreba plynu mala merať na základe spotreby za päť rokov predchádzajúcich dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia, v súlade s prístupom uvedeným v nariadení (EÚ) 2022/1369 a na základe údajov o spotrebe plynu a znižovaní dopytu od členských štátov podľa uvedeného nariadenia. Tlmiaci účinok na ceny zemného plynu, ktorý môže mechanizmus korekcie trhu spôsobiť, by nemal viesť k umelému stimulovaniu spotreby zemného plynu v Únii do takej miery, že by poškodzoval potrebné úsilie o zníženie dopytu po zemnom plyne v súlade s cieľmi dobrovoľného a povinného zníženia dopytu podľa nariadenia (EÚ) 2022/1369 a cieľov zníženia dopytu podľa nariadenia Rady (EÚ) 2022/1854². Komisia by mala zabezpečiť, aby aktivácia mechanizmu korekcie trhu nespomalila pokrok, ktorý členské štáty dosahujú pri plnení cieľov v oblasti úspor energie.

¹ Nariadenie Rady (EÚ) 2022/1369 z 5. augusta 2022 o koordinovaných opatreniach na zníženie dopytu po plyne (Ú. v. EÚ L 206, 8.8.2022, s. 1).

² Nariadenie Rady (EÚ) 2022/1854 zo 6. októbra 2022 o núdzovom zásahu s cieľom riešiť vysoké ceny energie (Ú. v. EÚ L 261 I, 7.10.2022, s. 1).

- (29) V závislosti od úrovne intervencie môže mechanizmus korekcie trhu zahŕňať finančné riziká, zmluvné riziká a riziká týkajúce sa bezpečnosti dodávok. Úroveň rizika závisí od frekvencie, s ktorou sa mechanizmus korekcie trhu aktivuje, a preto môže narušiť normálne fungovanie trhu. Čím nižšia je prahová hodnota pre intervenciu, tým častejšie sa tento mechanizmus korekcie trhu aktivuje, a tým je preto pravdepodobnejšie, že sa príslušné riziko naplní. Podmienky aktivácie mechanizmu korekcie trhu by sa preto mali stanoviť na úrovni spojenej s neobvyklou a mimoriadne vysokou úrovňou mesačnej ceny TTF, pričom by sa zároveň malo zabezpečiť, aby bol mechanizmus korekcie trhu účinným nástrojom proti náhlym nadmerne vysokým cenám plynu, ktoré neodrážajú vývoj na medzinárodnom trhu.

- (30) Je dôležité navrhnúť mechanizmus korekcie trhu tak, aby sa nezmenila základná rovnováha zmlúv o dodávkach plynu, ale aby sa riešili prípady náhleho neobvyklého správania sa trhu. Ak sú spúšťačacie faktory intervencie stanovené na úrovni, pri ktorej sa napravia existujúce problémy s tvorbou cien, a nemajú v úmysle zasahovať do rovnováhy dopytu a ponuky, riziko zmeny rovnováhy existujúcich zmlúv, ktoré by mohol vyvolať mechanizmus korekcie trhu alebo jeho aktivácia, možno minimalizovať.
- (31) S cieľom zabezpečiť, aby mal mechanizmus korekcie trhu okamžitý účinok, by sa mal bezodkladne a automaticky aktivovať dynamicky ponukový limit bez toho, aby bolo potrebné ďalšie rozhodnutie agentúry ACER alebo Komisie.
- (32) S cieľom zabezpečiť včasné zistenie možných problémov vyplývajúcich z aktivácie mechanizmu korekcie trhu by Komisia mala poveriť Európsky orgán pre cenné papiere a trhy, zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1095/2011¹ (ďalej len „ESMA“) a agentúru ACER, aby vydali správu o možných negatívnych účinkoch mechanizmu korekcie trhu na finančné trhy a trhy s energiou a na bezpečnosť dodávok.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1095/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre cenné papiere a trhy) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/77/ES (Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 84).

- (33) Agentúra ACER by mala nepretržite monitorovať, či sú splnené podmienky fungovania mechanizmu korekcie trhu. Agentúra ACER je najvhodnejším orgánom na vykonávanie takéhoto monitorovania, pretože má prehľad o trhoch s plynom a potrebné odborné znalosti v oblasti fungovania trhov s plynom v celej Únii a je už poverená monitorovaním obchodných činností spojených s veľkoobchodnými energetickými produktmi podľa právnych predpisov Únie. Agentúra ACER by preto mala monitorovať vývoj zúčtovacej ceny TTF s plnením v nasledujúcom mesiaci a porovnať ju s referenčnou cenou, ktorá je určená priemernou cenou odhadov cien LNG viazaných na európske obchodné uzly, aby mohla overiť, či sú splnené podmienky, ktoré odôvodňujú aktiváciu alebo deaktiváciu mechanizmu korekcie trhu. Po splnení podmienok na aktiváciu mechanizmu korekcie trhu by agentúra ACER mala okamžite na svojom webovom sídle uverejniť oznámenie, v ktorom informuje o tom, že boli splnené aktivačné podmienky na aktiváciu mechanizmu korekcie trhu. Nasledujúci deň by organizátori trhu nemali prijímať žiadne pokyny presahujúce dynamický ponukový limit a účastníci trhu s derivátmi TTF by takéto pokyny nemali podávať. Organizátori trhov a účastníci trhu s derivátmi TTF by mali monitorovať webové sídlo agentúry ACER, kde by sa mala uverejňovať denná referenčná cena. Podobný dynamický ponukový limit by sa mal uplatňovať na deriváty spojené s inými VTP za podmienok vymedzených vo vykonávacom akte týkajúcom sa uplatňovania mechanizmu korekcie trhu na takéto deriváty.

- (34) Aktivácia mechanizmu korekcie trhu môže mať nežiaduce a nepredvídateľné účinky na hospodárstvo vrátane rizík z hľadiska bezpečnosti dodávok a finančnej stability. Na zabezpečenie rýchlej reakcie v prípade neúmyselného narušenia trhu by sa mali na základe objektívnych kritérií stanoviť účinné záruky, ktoré zabezpečia, že mechanizmus korekcie trhu možno kedykoľvek pozastaviť. V prípade neúmyselného narušenia trhu, na základe výsledkov monitorovania agentúry ACER a konkrétnych náznakov, že bezprostredne hrozí prípad korekcie trhu, Komisia by mala mať možnosť požiadať ESMA, ACER a prípadne aj Európsku sieť prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn (ďalej len „ENTSOG“) a Koordináčnú skupinu pre plyn, zriadenú podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1938¹ o stanovisko k vplyvu možného prípadu korekcie trhu na bezpečnosť dodávok, toky plynu v rámci Únie a finančnú stabilitu, aby Komisia mohla v prípade potreby prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia rýchlo pozastaviť aktiváciu mechanizmu korekcie trhu agentúrou ACER.
- (35) Okrem každodenného preskúmania, či sú požiadavky na dynamický ponukový limit stále platné, by sa v snahe zabrániť neúmyselným narušeniam trhu mali stanoviť ďalšie záruky.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1938 z 25. októbra 2017 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 994/2010 (Ú. v. EÚ L 280, 28.10.2017, s. 1).

- (36) Dynamický Ponukový limit by nemal mať vplyv na mimoburzové transakcie, pretože uplatňovanie uvedeného limitu na mimoburzové transakcie by vyvolalo vážne problémy s monitorovaním a mohlo by viesť k problémom s bezpečnosťou dodávok. Mal by sa však uplatňovať mechanizmus preskúmania s cieľom posúdiť, či vylúčenie mimoburzových transakcií môže viesť k významným presunom obchodovania s derivátmi TTF na mimoburzové trhy, čím by sa ohrozila stabilita finančných trhov alebo trhov s energiou.
- (37) Mechanizmus korekcie trhu by sa mal automaticky deaktivovať, ak situácia na trhu so zemným plynom už jeho fungovanie neodôvodňuje. S výnimkou prípadov narušenia trhu by sa mal mechanizmus korekcie trhu deaktivovať až po určitom čase, aby sa zabránilo častej aktivácii a deaktivácii. Mechanizmus korekcie trhu by sa preto mal po dvadsiatich dňoch automaticky deaktivovať, ak dynamický ponukový limit je na úrovni 180 EUR/MWh za určité obdobie. Deaktivácia mechanizmu korekcie trhu by si nemala vyžadovať žiadne posudzovanie agentúrou ACER alebo Komisiou, ale mala by sa uskutočniť automaticky po splnení podmienok.

- (38) Ak by došlo k výraznému zníženiu dodávky plynu a v prípade, keď dodávky plynu nepostačujú na uspokojenie zostávajúceho dopytu po plyne, Komisia podľa nariadenia (EÚ) 2017/1938 môže vyhlásiť stav núdze na úrovni regiónu alebo na úrovni Únie na žiadosť jedného členského štátu, ktorý vyhlásil stav núdze, a vyhlási stav núdze na regionálnej úrovni alebo stav núdze na úrovni Únie, ak dva alebo viaceré členské štáty vyhlásili stav núdze. S cieľom zabrániť vyskytnutiu situácii, kedy pokračujúca aktivácia mechanizmu korekcie trhu viedla k problémom s bezpečnosťou dodávok, by sa mal mechanizmus korekcie trhu automaticky deaktivovať, keď Komisia vyhlási stav núdze na úrovni regiónu alebo na úrovni Únie.
- (39) Je mimoriadne dôležité, aby sa súčasťou mechanizmu korekcie trhu stal aj účinný nástroj na okamžité pozastavenie dynamického bezpečnostného stropu, a to na základe objektívnych kritérií, ak by dynamický bezpečnostný strop viedol k vážnym narušeniam trhu, ktoré majú vplyv na bezpečnosť dodávok a toky plynu v rámci Únie.

- (40) Keďže je dôležité dôkladne posúdiť všetky záruky, ktoré sa majú zohľadniť pri posudzovaní možného pozastavenia mechanizmu korekcie trhu, mechanizmus korekcie trhu by sa mal pozastaviť prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia Komisie. Pri prijímaní takéhoto rozhodnutia, ktoré by sa malo prijať bez zbytočného odkladu, by Komisia mala posúdiť, či uplatňovanie dynamického ponukového limitu neohrozuje bezpečnosť dodávok v Únii, či je sprevádzané dostatočným úsilím o zníženie dopytu, či nebráni trhovým tokom plynu v rámci Únie, či negatívne neovplyvňuje trhy s energetickými derivátmi, či zohľadňuje trhové ceny plynu na rôznych organizovaných trhoch v celej Únii alebo či negatívne neovplyvňuje existujúce zmluvy o dodávkach plynu. V takýchto prípadoch by Komisia mala pozastaviť mechanizmus korekcie trhu prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia. Vzhľadom na potrebu rýchlej reakcie by sa od Komisie nemalo vyžadovať, aby konala v súlade s postupom výboru.

- (41) Mechanizmus korekcie trhu by nemal ohrozovať bezpečnosť dodávok plynu v Únii obmedzovaním cenových signálov, ktoré sú nevyhnutné na prilákanie potrebných dodávok plynu a pre toky plynu v rámci Únie. Dodávatelia plynu by mohli pri aktivácii mechanizmu korekcie trhu dodávky zdržať s cieľom maximalizovať zisky predajom krátko po deaktivácii bezpečnostného stropu. V prípade, že by mechanizmus korekcie trhu viedol k takýmto rizikám pre bezpečnosť dodávok plynu v Únii, ale nebol vyhlásený žiadny stav núdze na regionálnej úrovni ani na úrovni Únie, Komisia by mala mechanizmus korekcie trhu okamžite pozastaviť. Prvky, ktoré sa majú zohľadniť pri posudzovaní rizík v oblasti bezpečnosti dodávok, by mali zahŕňať možnú významnú odchýlku jednej zo zložiek referenčnej ceny v porovnaní s historickým trendom a výrazný pokles štvrtročného dovozu LNG do Únie v porovnaní s rovnakým štvrtrokom predchádzajúceho roka.
- (42) Keďže neobmedzované cezhraničné toky plynu v rámci Únie sú kľúčovým prvkom bezpečnosti dodávok v Únii, aktivácia mechanizmu korekcie trhu by sa mala pozastaviť aj vtedy, keď neprimerane obmedzuje toky plynu v rámci Únie, pretože by sa tým ohrozila bezpečnosť dodávok v Únii.
- (43) Mechanizmus korekcie trhu by v konečnom dôsledku nemal oslabovať úlohu, ktorú zohrávajú cenové signály na vnútornom trhu Únie so zemným plynom, a brániť trhovým tokom plynu v rámci Únie, pretože je nevyhnutné, aby zemný plyn naďalej prúdil tam, kde je potrebný najviac.

(44) Mechanizmus korekcie trhu by nemal neprimerane ohrozovať riadne fungovanie trhov s energetickými derivátmi. Tieto trhy zohrávajú kľúčovú úlohu v tom, že účastníkom trhu umožňujú zaistiť svoje pozície, a tým zvládať riziká, najmä pokiaľ ide o volatilitu cien. Okrem toho cenové zásahy prostredníctvom mechanizmu korekcie trhu môžu účastníkom trhu na trhoch s derivátmi spôsobiť značné finančné straty. Vzhľadom na veľkosť trhu s plynom v Únii môžu mať takéto straty vplyv nielen na špecializované trhy s derivátmi, ale aj významný dominový efekt na iné finančné trhy. Cenové zásahy by mohli viesť aj k škodlivému nárastu výziev na dozabezpečenie v dôsledku neistoty. Podstatný nárast výziev na dozabezpečenie by mohol viesť k značným finančným stratám a stratám likvidity pre účastníkov trhu, čo by viedlo k zlyhaniu zúčtovacieho člena alebo konečného klienta. Príslušní účastníci trhu by mali konať v dobrej viere a nemali by neprimerane meniť postupy riadenia rizík, čo vedie k nárastu výziev na dozabezpečenie, najmä ak nie sú v súlade s bežnými trhovými postupmi. Komisia by preto mala okamžite pozastaviť mechanizmus korekcie trhu, ak ohrozuje riadne fungovanie trhu s derivátmi, napríklad ak vedie k výraznému poklesu transakcií s derivátmi TTF v rámci Únie alebo k významnému presunu transakcií s derivátmi TTF na obchodné miesta mimo Únie. V tejto súvislosti je dôležité, aby Komisia zohľadnila dostupné odborné znalosti príslušných orgánov Únie. Orgán ESMA je nezávislý orgán, ktorý prispieva k zabezpečeniu stability finančného systému Únie, najmä podporou stabilných a usporiadaných finančných trhov, ako sú trhy s derivátmi.

Komisia by preto mala zohľadniť správy ESMA o takýchto aspektoch. Komisia by okrem toho mala zohľadniť všetky odporúčania Európskej centrálnej banky (ECB) týkajúce sa stability finančného systému v súlade s článkom 127 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a článkom 25.1 protokolu č. 4 o Štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky, ktorý tvorí prílohu k ZFEÚ (ďalej len „protokol“). Vzhľadom na volatilitu finančných trhov a potenciálne veľký vplyv intervencií na tieto trhy je dôležité zabezpečiť, aby mohla Komisia tento mechanizmus korekcie trhu rýchlo pozastaviť. Správa ESMA by sa preto mala vydať najneskôr 48 hodín po žiadosti Komisie a v naliehavých prípadoch v rovnaký deň.

- (45) Mechanizmus korekcie trhu by mal byť navrhnutý tak, aby riešil len výnimočné zvýšenia cien plynu spôsobené nedostatkami v mechanizme tvorby cien, a ako taký by nemal mať vplyv na platnosť existujúcich zmlúv o dodávkach plynu. Ak však agentúra ACER alebo Komisia zistí, že aktivácia mechanizmu korekcie trhu má na existujúce zmluvy o dodávkach plynu negatívny vplyv, mala by uplatňovanie mechanizmu korekcie trhu pozastaviť.

- (46) Pri navrhovaní a možnostiach pozastavenia mechanizmu korekcie trhu by sa malo zohľadniť, že obchodníci so zemným plynom môžu obchod so zemným plynom presunúť do regiónov mimo Únie, čím sa účinnosť mechanizmu korekcie trhu zníži. Bolo by to tak napríklad vtedy, keby obchodníci začali obchodovať s plynom mimo burzy, čo by bolo menej transparentné, nepodliehalo by to až natoľko regulačnej kontrole a hrozilo by pri tom väčšie riziko, že si zúčastnené strany nesplnia povinnosti. To by platilo aj v prípade, keby obchodníci, ktorých hedžing môže byť mechanizmom korekcie trhu obmedzený, hľadali možnosti hedžingu v iných jurisdikciách, čo by viedlo k tomu, že zúčtovacia protistrana by musela opätovne vyvážiť hotovostné podkladové pozície v derivátoch tak, aby odrážali ohrozenú zúčtovaciu cenu, čím by sa spustili výzvy na dozabezpečenie.
- (47) S monitorovaním mechanizmu korekcie trhu by mali Komisii pomáhať agentúra ACER, orgán ESMA, ENTSOG a Koordinačná skupina pre plyn.

- (48) Pri vykonávaní svojich úloh podľa tohto nariadenia by Komisia mala mať aj možnosť konzultovať s ECB a požiadať ju o poradenstvo v súlade s úlohou ECB podľa článku 127 ods. 5 ZFEÚ s cieľom prispieť k hladkému vykonávaniu politík týkajúcich sa obozretného dohľadu nad úverovými inštitúciami a stability finančného systému a podľa článku 25.1 protokolu s cieľom poskytovať Komisii poradenstvo a konzultovať s ňou okrem iného rozsah pôsobnosti a vykonávanie právnych predpisov Únie týkajúcich sa obozretného dohľadu nad úverovými inštitúciami a stability finančného systému. Takýto konzultačný proces by sa mal organizovať tak, aby v prípade potreby umožňoval rýchle pozastavenie mechanizmu korekcie trhu.

- (49) Vzhľadom na naliehavú potrebu riešiť problémy, najmä pri stanovovaní cien derivátov TTF v Únii, má zásadný význam rýchle zavedenie mechanizmu korekcie trhu. Orgán ESMA a agentúra ACER by mali vykonať posúdenie vplyvu mechanizmu korekcie trhu (ďalej len „posúdenie účinkov“) s cieľom analyzovať, či rýchle zavedenie mechanizmu korekcie trhu by mohlo viesť k neúmyselným negatívnym dôsledkom pre finančné trhy alebo trhy s energiou alebo pre bezpečnosť dodávok. Posúdenie účinkov by sa malo predložiť Komisii do 1. marca 2023. Malo by predovšetkým analyzovať prvky potrebné pre vykonávací akt o spôsoboch rozšírenia mechanizmu korekcie trhu na deriváty spojené s inými VTP a overiť, či sú kľúčové prvky mechanizmu korekcie trhu stále vhodné vzhľadom na vývoj na finančnom trhu a trhu s energiou alebo v oblasti bezpečnosti dodávok. Orgán ESMA a agentúra ACER by mali do 23. januára 2023 uverejniť predbežnú správu o údajoch týkajúcich sa zavedenia mechanizmu korekcie trhu. V nadväznosti na výsledky posúdenia účinkov by Komisia mala prípadne a bez zbytočného odkladu navrhnúť zmenu tohto nariadenia s cieľom prispôsobiť výber produktov, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus korekcie trhu.
- (50) Komisia môže navrhnúť aj iné zmeny tohto nariadenia na základe posúdenia účinkov alebo v nadväznosti na prípad korekcie trhu alebo rozhodnutie o pozastavení, alebo vzhľadom na vývoj na trhu a v oblasti bezpečnosti dodávok.

- (51) S cieľom zachovať riadne fungovanie trhov s derivátmi, najmä procesy riadenia rizík centrálnych zúčtovacích protistrán (ďalej len „CCP“), a minimalizovať potrebu požadovať dodatočnú maržu ako kolaterál, by strany mali mať možnosť riadne kompenzovať alebo znižovať pozície na trhu s derivátmi TTF, ak si to želajú. Dynamický ponukový limit by sa preto nemal vzťahovať na zmluvy uzavreté pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia, ani na obchody, ktoré účastníkom trhu umožňujú kompenzovať alebo znížiť pozície vyplývajúce zo zmlúv o derivátoch TTF uzavretých pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia.
- (52) CCP zohrávajú kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní riadneho fungovania trhov s derivátmi TTF tým, že zmierňujú riziko protistrany. Je preto potrebné, aby mechanizmus korekcie trhu nebránil činnosti CCP, najmä pri riadení pozícií, ktoré zlyhali. Na tento účel by sa dynamický ponukový limit nemal vzťahovať na obchody vykonané v rámci procesu riadenia zlyhania organizovaného CCP.

(53) Mechanizmus korekcie trhu je nevyhnutný a primeraný na dosiahnutie cieľa nápravy nadmerne vysokých cien plynu v TTF a derivátoch spojených s inými VTP. Všetky členské štáty sú znepokojené nepriamymi účinkami zvyšovania cien, ako sú napríklad rastúce ceny energií či inflácia. Pokiaľ ide o tieto nedostatky v systéme tvorby cien, takéto nedostatky hrajú v rôznych členských štátoch odlišnú úlohu, pričom zvýšenie cien je v niektorých členských štátoch (napr. v členských štátoch strednej Európy) markantnejšie ako v iných (napr. v členských štátoch na okraji EÚ alebo s inými možnosťami dodávok). Aby sa zabránilo fragmentácii opatrení, ktoré by mohli rozdeliť integrovaný trh Únie s plynom, treba prijať spoločné opatrenie v duchu solidarity. Je to kľúčové aj z hľadiska zaručenia bezpečnosti dodávok v Únii. Okrem toho spoločné záruky, ktoré môžu byť v členských štátoch bez alternatívnych dodávok potrebnéjšie ako v členských štátoch s alternatívami dodávok, by mali zaistiť koordinovaný prístup v duchu energetickej solidarity. Hoci sú finančné riziká a prínosy pre rôzne členské štáty veľmi odlišné, mechanizmus korekcie trhu je kompromisom v duchu solidarity, kde všetky členské štáty súhlasia s tým, že prispievajú k náprave trhu a akceptujú rovnaké obmedzenia tvorby cien aj napriek rozličnej miere nefunkčnosti mechanizmu cenotvorby a finančných vplyvov cien derivátov na hospodárstvo v niektorých členských štátoch. Mechanizmus korekcie trhu by preto posilnil solidaritu Únie pri predchádzaní nadmerným cenám, ktoré sú pre mnohé členské štáty neudržateľné čo i len na krátke časové obdobie. Mechanizmus korekcie trhu pomôže zabezpečiť, aby mohli plynárenské podniky zo všetkých členských štátov nakupovať plyn za primerané ceny v duchu solidarity.

- (54) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci vymedziť technické podrobnosti uplatňovania mechanizmu korekcie trhu na deriváty spojené s inými VTP. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011¹.
- (55) Vzhľadom na nestálu a nepredvídateľnú situáciu na trhu so zemným plynom pri vstupe do zimnej sezóny je dôležité zabezpečiť, aby sa mechanizmus korekcie trhu mohol uplatniť čo najskôr, ak budú splnené podmienky odôvodňujúce jeho aktiváciu. Toto nariadenie by preto malo nadobudnúť účinnosť 1. februára 2023. Dynamický ponukový limit by sa mal uplatňovať od 15. februára 2023. Povinnosť orgánu ESMA a agentúry ACER predložiť predbežnú správu o údajoch by sa mala uplatňovať so spätnou účinnosťou od 1. januára 2023, aby sa čo najskôr získali požadované informácie,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

Kapitola I

Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

Týmto nariadením sa zavádza dočasný mechanizmus korekcie trhu pre príkazy zadávané na obchodovanie s derivátmi TTF a derivátmi spojenými s inými virtuálnymi obchodnými bodmi (ďalej len „VTP“) v súlade s článkom 9 s cieľom obmedziť prípady nadmerne vysokých cien plynu v Únii, ktoré neodrážajú ceny na svetovom trhu.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „derivát TTF“ je komoditný derivát v zmysle vymedzenia v článku 2 ods. 1 bode 30 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 600/2014¹ obchodovaný na regulovanom trhu, ktorého podkladovým aktívom je transakcia vo virtuálnom obchodnom bode Title Transfer Facility (TTF), ktorý prevádzkuje spoločnosť Gasunie Transport Services B.V;

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 600/2014 z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, s. 8).

2. „derivát spojený s iným VTP“ je komoditný derivát vymedzený v článku 2 ods. 1 bode 30 nariadenia (EÚ) č. 600/2014 obchodovaný na regulovanom trhu, ktorého podkladovým aktívom je transakcia vo virtuálnom obchodnom bode pre plyn v Únii;
3. „virtuálny obchodný bod“ alebo VTP“ je nefyzické obchodné miesto vo vstupno-výstupnom systéme, v ktorom sa realizuje výmena plynu medzi predávajúcim a nakupujúcim bez potreby rezervovania prepravnej alebo distribučnej kapacity;
4. „derivát TTF s plnením v nasledujúcom mesiaci“ je derivát TTF, s najskorším dátumom splatnosti spomedzi derivátov s jednomesačnou splatnosťou obchodovaných na danom regulovanom trhu;
5. „derivát TTF s plnením v nasledujúcom roku“ je derivát TTF s najskorším dátumom splatnosti spomedzi derivátov s dvanásťmesačnou splatnosťou obchodovaných na danom regulovanom trhu;

6. „referenčná cena“ je, pokiaľ je k dispozícii, denná priemerná cena:
- odhadu ceny LNG Northwest Europe Marker, ktorý sa vymedzuje ako denný priemer „Daily Spot Northwest Europe Marker (NWE)“, ktorý spravuje spoločnosť Platts Benchmark B.V. (Holandsko) a „Northwest Europe des – half-month 2“, ktorý spravuje spoločnosť Argus Benchmark Administration B.V. (Holandsko); a to s konverziou odhadov ceny LNG v USD za metrický milión britských termálnych jednotiek (MMBtu) na euro za MWh na základe výmenného kurzu eura Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“) a konverzného kurzu 1 MMBtu na 0.293071 kWh,
 - odhadu ceny LNG Mediterranean Marker, ktorý sa vymedzuje ako denný priemer „Daily Spot Mediterranean Marker (MED)“, ktorý spravuje spoločnosť Platts Benchmark B.V. (Holandsko), a denný priemer „Iberian peninsula des - half-month 2“, „Italy des - half-month 2“ a „Greece des - half-month 2“, ktoré spravuje spoločnosť Argus Benchmark Administration B.V. (Holandsko); a to s konverziou odhadov ceny LNG v USD za MMBtu na euro za MWh na základe výmenného kurzu eura ECB a konverzného kurzu 1 MMBtu na 0.293071 kWh,

- odhadu ceny LNG Northeast Asia Marker, ktorý sa vymedzuje ako denný priemer „LNG Japan/Korea DES 2 Half-Month“, ktorý spravuje spoločnosť Platts Benchmark B.V. (Holandsko), a „Northeast Asia des (ANEA) - half-month 2“, ktoré spravuje spoločnosť Argus Benchmark Administration B.V. (Holandsko); a to s konverziou odhadov ceny LNG v USD za MMBtu na euro za MWh na základe výmenného kurzu eura ECB a konverzného kurzu 1 MMBtu na 0.293071 kWh,
 - zúčtovacej ceny derivátu NBP s plnením v nasledujúcom mesiaci, ktorú uverejňuje spoločnosť ICE Futures Europe (Spojené kráľovstvo); a to s konverziou britských libier za termálnu jednotku na euro za MWh na základe výmenného kurzu eura ECB a konverzného kurzu 1 termálnej jednotky na 29.3071 kWh;
 - denného odhadu ceny vykonaného agentúrou ACER podľa článku 18 nariadenia (EÚ) 2022/...⁺;
7. „regulovaný trh“ je „regulovaný trh“ v zmysle vymedzenia v článku 4 ods. 1 bode 21 smernice 2014/65/EÚ;
8. „organizátor trhu“ je organizátor trhu v zmysle vymedzenia v článku 4 ods. 1 bode 18 smernice 2014/65/EÚ.

⁺ Ú. v.: vložte, prosím, do textu číslo nariadenia nachádzajúceho sa v dokumente ST 14065/22 INIT.

Kapitola II

Mechanizmus korekcie trhu

Článok 3

Monitorovanie cien

1. Agentúra ACER nepretržite monitoruje vývoj referenčnej ceny a zúčtovacej ceny derivátov TTF s plnením v nasledujúcom mesiaci a zúčtovacej ceny derivátov spojených s inými VTP s plnením v nasledujúcom mesiaci.
2. Na účely odseku 1 Platts Benchmark B.V. (Holandsko) oznamuje agentúre ACER každý deň najneskôr do 21.00 hod. (SEČ) denné odhady ceny LNG týchto markerov: „Daily Spot Mediterranean Marker (MED)“, „Daily Spot Northwest Europe Marker (NEW)“ a „Japan Korea Marker (JKM)“.
3. Na účely odseku 1 Argus Benchmark Administration B.V. (Holandsko) oznamuje agentúre ACER každý deň najneskôr do 21.00 hod. (SEČ) denné odhady ceny LNG týchto markerov: „Northwest Europe des – half-month 2“, „Iberian peninsula des - half-month 2“, „Italy des - half-month 2“, „Greece des - half-month 2“ a „Northeast Asia des (ANEA) - half-month 2“.

4. Agentúra ACER vypočítava dennú referenčnú cenu každý deň na základe informácií získaných podľa odseku 1. Agentúra ACER uverejňuje dennú referenčnú cenu denne na svojom webovom sídle najneskôr do 23.59 hod. SEČ.

Článok 4

Prípád korekcie trhu

1. Mechanizmu korekcie trhu na zúčtovaciu cenu derivátov TTF s plnením v nasledujúcom roku sa aktivuje, keď nastane prípad korekcie trhu. Za prípad korekcie trhu sa považuje, keď zúčtovacia cena derivátu TTF s plnením v nasledujúcom mesiaci uverejnená spoločnosťou ICE Endex B.V. (Holandsko):
 - a) prekročí 180 EUR/MWh počas troch pracovných dní a
 - b) je o 35EUR vyššia ako referenčná cena počas obdobia uvedeného v písmene a).
2. Po prijatí vykonávacieho aktu uvedeného v článku 9 ods. 1 nastáva prípad korekcie trhu súvisiaci s derivátmi spojenými s inými VTP aj za podmienok vymedzených v uvedenom vykonávacom akte podľa kritérií stanovených v článku 9 ods. 2.

3. Ak agentúra ACER zistí, že došlo k prípadu korekcie trhu, uverejní na svojom webovom sídle oznámenie o tom, že došlo k prípadu korekcie trhu („oznámenie o korekcii trhu“), a to jasným a viditeľným spôsobom najneskôr do 23.59 hod. SEČ, a informuje Radu, Komisiu, ECB a orgán ESMA o prípade korekcie trhu.
4. Organizátori trhov na trhu s derivátmi TTF a účastníci trhu s derivátmi TTF každý deň monitorujú webové sídlo agentúry ACER.
5. Odo dňa nasledujúceho po uverejnení oznámenia o korekcii trhu organizátori trhu nesmú prijať a účastníci trhu s derivátmi TTF nesmú zadávať pokyny na deriváty TTF s dobou splatnosti v období od doby splatnosti derivátu TTF s plnením v nasledujúcom mesiaci do doby splatnosti derivátu TTF s plnením v nasledujúcom roku s cenami, ktoré prevyšujú o 35 EUR referenčnú cenu uverejnenú agentúrou ACER v predchádzajúci deň („dynamický ponukový limit“). Ak je referenčná cena nižšia ako 145 EUR/MWh, dynamický ponukový limit zostane vo výške súčtu 145 EUR a 35 EUR.
6. Po prijatí vykonávacieho aktu uvedeného v článku 9 ods. 1 sa dynamický ponukový limit vzťahuje na deriváty spojené s inými VTP za podmienok vymedzených v uvedenom vykonávacom akte podľa kritérií stanovených v článku 9 ods. 2.

7. Po aktivácii agentúrou ACER sa dynamický ponukový limit uplatňuje minimálne 20 pracovných dní, pokiaľ ho Komisia nepozastaví v súlade s článkom 6 alebo nedeaktivuje v súlade s článkom 5 ods. 10.
8. Aby Komisia mohla prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia v prípade potreby rýchlo pozastaviť aktiváciu mechanizmu korekcie trhu agentúrou ACER, ak na základe výsledkov monitorovania agentúry ACER podľa článku 3 ods. 1 existujú konkrétne náznaky, že bezprostredne hrozí prípad korekcie trhu podľa článku 4 ods. 1 písm. b), Komisia bezodkladne požiada ECB, orgán ESMA a v náležitých prípadoch Európsku sieť prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn (ďalej len „ENTSOG“) a Koordinačnú skupinu pre plyn, aby poskytli posúdenie vplyvu možného prípadu korekcie trhu na bezpečnosť dodávok, toky plynu v rámci Únie a finančnú stabilitu. V tomto posúdení sa zohľadní cenový vývoj na iných relevantných organizovaných trhoch, najmä v Ázii alebo USA, tak ako je vyjadrený v ukazovateli „Joint Japan Korea Marker“ alebo „Henry Hub Gas Price Assessment“, ktoré spravuje spoločnosť Platts Benchmark B.V. (Holandsko) a uverejňuje S&P Global Inc. (New York).

9. Po posúdení vplyvu dynamického ponukového limitu na spotrebu plynu a elektrickej energie a pokroku pri dosahovaní cieľov zníženia dopytu stanovených v článkoch 3 a 5 nariadenia (EÚ) 2022/1369 a v článkoch 3 a 4 nariadenia (EÚ) 2022/1854, Komisia môže navrhnúť aj zmenu nariadenia (EÚ) 2022/1369 s cieľom prispôsobiť ho novej situácii.
10. V prípade korekcie trhu Komisia bez zbytočného odkladu požiada ECB o poradenstvo v súvislosti s rizikom, ktoré nechcené narušenia predstavujú pre stabilitu a riadne fungovanie trhov s energetickými derivátmi.

Článok 5

Deaktivácia mechanizmu korekcie trhu

1. Dynamický ponukový limit sa deaktivuje 20 pracovných dní od vyskytnutia prípadu korekcie trhu v súlade s článkom 4 ods. 5 alebo neskôr, ak je referenčná cena nižšia ako 145 EUR/MWh počas troch po sebe nasledujúcich pracovných dní.

2. Ak Komisia vyhlási stav núdze na regionálnej úrovni alebo stav núdze na úrovni Únie, najmä v prípade výrazného zhoršenia situácie v oblasti dodávok plynu, ktorá vedie k situácii, keď dodávky plynu nepostačujú na uspokojenie zostávajúceho dopytu po plyne (ďalej len „pridelová distribúcia“), v súlade s článkom 12 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2017/1938, dynamický ponukový limit sa deaktivuje.
3. Agentúra ACER bezodkladne uverejní oznámenie na svojom webovom sídle a oznámi Rade, Komisii, ECB a orgánu EMSA, že došlo k deaktivácii uvedenej v odseku 1 (ďalej len „oznámenie o deaktivácii“).

Článok 6

Pozastavenie mechanizmu korekcie trhu

1. ESMA, ACER, ENTSOG a Koordinačná skupina pre plyn neustále monitorujú účinky dynamického ponukového limitu na finančné trhy a trhy s energiou a bezpečnosť dodávok v prípade aktivácie mechanizmu korekcie trhu.

2. Na základe monitorovania uvedeného v odseku 1 Komisia prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia pozastaví mechanizmus korekcie trhu, vždy keď sa vyskytnú nechcené narušenia trhu alebo zjavné hrozby takýchto narušení, ktoré negatívne ovplyvňujú bezpečnosť dodávok, toky plynu v rámci Únie alebo finančnú stabilitu (ďalej len „rozhodnutie o pozastavení“). Komisia v posúdení zohľadní, či aktivácia mechanizmu korekcie trhu:

- a) ohrozuje bezpečnosť dodávok plynu v Únii; prvkom, ktorý sa má zohľadniť pri posudzovaní rizík v oblasti bezpečnosti dodávok, je potenciálna významná odchýlka jednej zložky referenčnej ceny v porovnaní s historickým trendom a výrazný pokles štvrtročného dovozu LNG do Únie v porovnaní s rovnakým štvrtrokom predchádzajúceho roka;
- b) nastane počas obdobia, keď na úrovni Únie nie sú splnené povinné ciele znižovania dopytu podľa článku 5 nariadenia (EÚ) 2022/1369, negatívne ovplyvňuje pokrok dosiahnutý pri plnení cieľa úspor plynu podľa článku 3 nariadenia (EÚ) 2022/1369, pričom sa zohľadňuje potreba zabezpečiť, aby cenové signály stimulovali úpravu dopytu, alebo vedie k celkovému zvýšeniu spotreby plynu o 15 % v jednom mesiaci alebo o 10 % v dvoch po sebe nasledujúcich mesiacoch v porovnaní s príslušnou priemernou spotrebou za rovnaké mesiace počas piatich po sebe nasledujúcich rokov predchádzajúcich 1. februáru 2023, a to na základe údajov o spotrebe plynu a znížení dopytu poskytnutých členskými štátmi podľa článku 8 nariadenia (EÚ) 2022/1369;

- c) zabraňuje trhovým tokom plynu v rámci Únie podľa údajov agentúry ACER z monitorovania;
- d) na základe správy vypracovanej orgánom ESMA o vplyve aktivácie mechanizmu korekcie trhu a akéhokoľvek poradenstva od ECB, ktoré si na tento účel vyžiadala Komisia, ovplyvňuje najmä stabilitu a riadne fungovanie trhov s energetickými derivátmi; ak v porovnaní s rovnakým mesiacom predchádzajúceho roka vedie k výraznému nárastu výziev na dozabezpečenie alebo významnému zníženiu transakcií s derivátmi TTF v rámci Únie v priebehu jedného mesiaca alebo k významnému presunu transakcií s derivátmi TTF na obchodné miesta mimo Únie;
- e) vedie k zásadným rozdielom medzi trhovými cenami plynu na rôznych organizovaných trhoch v Únii a na iných relevantných organizovaných trhoch napríklad v Ázii alebo Spojených štátoch amerických, tak ako sú vyjadrené v ukazovateli „Joint Japan Korea Marker“ alebo „Henry Hub Gas Price Assessment“, ktoré spravuje spoločnosť Platts Benchmark B.V. (Holandsko);
- f) ovplyvňuje platnosť existujúcich zmlúv na dodávky plynu vrátane dlhodobých zmlúv na dodávky plynu.

3. Rozhodnutie o pozastavení sa prijme bez zbytočného odkladu a uverejní sa v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Dynamický ponukový limit sa prestane uplatňovať odo dňa nasledujúceho po uverejnení rozhodnutia o pozastavení a na obdobie stanovené v rozhodnutí o pozastavení.
4. Agentúra ACER, orgán ESMA, ENTSOG a Koordinačná skupina pre plyn pomáhajú Komisii pri plnení úloh podľa článkov 4, 5 a 6. Správa ESMA podľa odseku 2 písm. d) tohto článku sa vydá najneskôr do 48 hodín alebo v naliehavých prípadoch v ten istý deň na žiadosť Komisie.
5. Pri vykonávaní svojich úloh podľa článkov 4, 5 a 6 môže Komisia konzultovať s ECB, aby získala poradenstvo, v akejkoľvek záležitosti týkajúcej sa svojej úlohy podľa článku 127 ods. 5 ZFEÚ s cieľom prispievať k hladkému uskutočňovaniu politik týkajúcich sa obozretného dohľadu nad úverovými inštitúciami a stability finančného systému.

Článok 7
Služobné tajomstvo

1. Na všetky dôverné informácie prijaté, vymieňané alebo prenášané podľa tohto nariadenia sa vzťahujú podmienky služobného tajomstva stanovené v tomto článku.
2. Povinnosť služobného tajomstva sa vzťahuje na všetky osoby, ktoré pracujú alebo pracovali pre agentúru ACER alebo pre akýkoľvek orgán, trhový podnik, fyzickú alebo právnickú osobu, na ktorú príslušný orgán delegoval právomoci, vrátane zmluvných audítorov a expertov príslušného orgánu.
3. Informácie, na ktoré sa vzťahuje služobné tajomstvo, sa nesmú poskytnúť žiadnej inej osobe ani orgánu s výnimkou poskytnutia na základe ustanovení práva Únie alebo vnútroštátneho práva.
4. Všetky informácie vymieňané medzi príslušnými orgánmi podľa tohto nariadenia, ktoré sa týkajú obchodných alebo prevádzkových podmienok a iných ekonomických či personálnych záležitostí, sa považujú za dôverné a vzťahujú sa na ne požiadavky na služobné tajomstvo s výnimkou prípadov, keď príslušný orgán v čase oznámenia uvedie, že takéto informácie môžu byť zverejnené, alebo ak je takéto zverejnenie potrebné pre súdne konanie.

Článok 8
Posúdenie účinkov

1. Orgán ESMA a agentúra ACER posúdia účinky mechanizmu korekcie trhu na finančné trhy a trhy s energiou a na bezpečnosť dodávok, najmä s cieľom overiť, či sú kľúčové prvky mechanizmu korekcie trhu stále vhodné vzhľadom na vývoj na finančnom trhu a na trhu s energiou a na bezpečnosť dodávok.
2. Orgán ESMA a agentúra ACER vykonajú v rámci posúdenia účinkov najmä analýzu týkajúcu sa kritérií stanovených v článku 9 ods. 2. V tomto posúdení sa predovšetkým overí, či obmedzenie na deriváty TTF viedlo účastníkov trhu k arbitráži medzi korigovanými a nekorigovanými derivátmi s negatívnym vplyvom na finančné trhy alebo trhy s energiou a na úkor spotrebiteľov.
3. Orgán ESMA a agentúra ACER takisto posúdia, či:
 - a) vylúčenie mimoburzového obchodovania (ďalej len „OTC“) z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia viedlo k významnému presunu obchodovania s derivátmi TTF na OTC trhy, na burzy mimo Únie, čím sa ohrozila stabilita finančných trhov alebo trhov s energiou,

- b) mechanizmus korekcie trhu viedol k výraznému poklesu transakcií s derivátmi TTF v rámci Únie, alebo k významnému presunu transakcií s derivátmi TTF na obchodné miesta mimo Únie.
4. Orgán ESMA a agentúra ACER dodatočne posúdia, či je potrebné preskúmať:
- a) prvky zohľadnené pri referenčnej cene,
 - b) podmienky stanovené v článku 4 ods. 1,
 - c) dynamický ponukový limit.
5. Správy ESMA a ACER podľa odseku 1 sa predložia Komisii do 1. marca 2023. Orgán ESMA a agentúra ACER uverejnia do 23. januára 2023 predbežnú správu o údajoch týkajúcich sa zavedenia mechanizmu korekcie trhu.

Článok 9

Rozšírenie mechanizmu korekcie trhu na deriváty spojené s inými VTP

1. Na základe posúdenia uvedeného v článku 8 ods. 1 Komisia prostredníctvom vykonávacieho aktu do 31. marca 2023 vymedzí technické podrobnosti uplatňovania mechanizmu korekcie trhu na deriváty spojené s inými VTP v súlade s odsekom 2 tohto článku. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s článkom 11 ods. 2.

V prípade, že uplatňovanie mechanizmu korekcie trhu na deriváty spojené s inými VTP vedie k významným negatívnym účinkom na finančné trhy alebo trhy s plynom podľa kritérií stanovených v odseku 2 tohto článku, Komisia výnimočne vylúči určité deriváty z uplatňovania mechanizmu korekcie trhu.

2. Komisia vyberie technické podrobnosti vykonávania, ako aj tie deriváty súvisiace s inými VTP, ktoré možno budú musieť byť vylúčené z rozsahu pôsobnosti mechanizmu korekcie trhu, a to najmä na základe týchto kritérií:
 - a) dostupnosť informácií o cenách derivátov spojených s inými VTP;
 - b) likvidita derivátov spojených s inými VTP;
 - c) vplyv rozšírenia mechanizmu korekcie trhu na deriváty spojené s inými VTP na toky plynu v rámci Únie a bezpečnosť dodávok;
 - d) vplyv rozšírenia mechanizmu korekcie trhu na deriváty spojené s inými VTP na stabilitu finančných trhov s ohľadom na vplyv na možné dodatočné marže ako kolaterál.

Článok 10
Preskúmanie

Komisia môže v prípade potreby navrhnúť zmenu tohto nariadenia s cieľom zahrnúť mimoburzové (OTC) deriváty do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia alebo preskúmať prvky, ktoré sa zohľadňujú pri referenčnej cene, najmä zvážiť, či týmto prvkom prisúdiť rôznu váhu, podmienky aktivácie mechanizmu korekcie trhu stanovené v článku 4 ods. 1 písm. a) a b) a dynamický ponukový limit. Pred predložením takéhoto návrhu Komisia konzultuje s ECB, orgánom ESMA, agentúrou ACER, sieťou ENTSOG a Koordinačnou skupinou pre plyn, a v náležitých prípadoch, s inými príslušnými zainteresovanými stranami.

Článok 11
Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Tento výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Kapitola III

Závèrečné ustanovenia

Článok 12

Nadobudnutie účinnosti

1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. februára 2023. Uplatňuje sa od toho istého dňa počas obdobia jedného roka.
2. Článok 4 sa uplatňuje od 15. februára 2023.
3. Článok 8 ods. 2 sa uplatňuje od 1. januára 2023.
4. Toto nariadenie sa nevzťahuje na:
 - a) zmluvy o derivátoch TTF uzavreté pred 1. februárom 2023;
 - b) nákup a predaj derivátov TTF s cieľom kompenzovať alebo znížiť objem zmlúv o derivátoch TTF uzavretých pred 1. februárom 2023;

- c) nákup a predaj derivátov TTF ako súčasť postupu riadenia zlyhania CCP vrátane mimoburzových (OTC) obchodov registrovaných regulovaným trhom na účely zúčtovania.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V ...

Za Radu
predseda/predsedička
